

THOMAS MORE OPLEIDINGSGIDS

Muziekopleiding

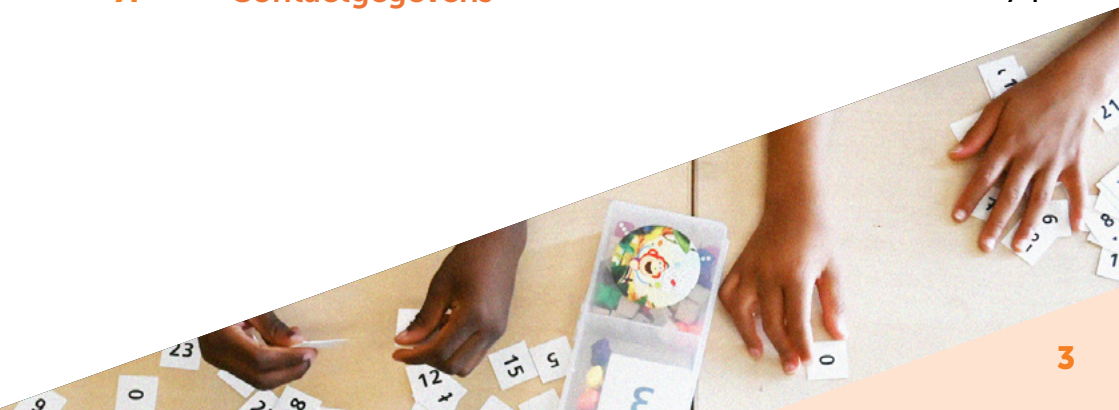
Thomas More
Opleidingsschool

2023 - 2024

INHOUDSOPGAVE

	Inleiding	4
	De opleiding vakspecialist muziek in beeld (en geluid)	6
1.	Visie doelen, uitgangspunten en identiteit	8
1.1.	Ambitie en visie muziekonderwijs	9
1.2.	Doelstellingen en uitgangspunt	12
1.3.	Identiteit	14
1.4.	Samenwerking Codarts Rotterdam	15
2.	Opleidingsprofiel	18
2.1.	Post-hbo-opleiding parallel aan bachelor	19
2.2.	Profiel van de vakspecialist muziek	20
2.3.	Competenties van de vakspecialist muziek	22
2.4.	Muzikale beroepsvaardigheden	24

3.	Opbouw opleiding	30
3.1.	Vakspecialist muziek parallel aan pabo	32
3.2.	Leerlijnen	34
3.3.	Intake en toelating	36
3.4.	Vorbereidend jaar	39
3.5.	Eerste jaar	39
3.6.	Tweede jaar	40
3.7.	Muziek in de praktijk	40
3.8.	Samen opleiding ontwerpen en leren	44
4.	Toetsing	46
4.1.	Toetsing portfolio	47
4.2.	Toetsing instrumentale vaardigheden	49
4.3.	Toetsing ritmische en melodische vaardigheden	49
4.4.	Toetsing didactische vaardigheden	50
5.	Literatuur	52
6.	Appendix	56
6.1.	Competenties vakspecialist muziek	57
6.2.	Ontwikkelingskader muziektheorie	63
6.3.	Begeleiden op gitaar of piano	65
6.4.	Praktijkopdrachten vakspecialist muziek	70
7.	Contactgegevens	74

INLEIDING

Met veel trots presenteren wij de gids voor de opleiding vakspecialist van Thomas More Hogeschool in samenwerking met Codarts Rotterdam!

Het ontwerp van deze opleiding is tot stand gekomen na een pilotfase die is gestart in 2016. Gedurende het ontwikkelen van de opleiding zijn we opzoek gegaan naar manieren om vakspecialisten op te leiden op hun eigen niveau. Het komt er samengevat op neer dat studenten de opleiding in twee jaar afronden, voordat ze de afstudeerfase ingaan.

Vanaf het studiejaar 2019-2020 biedt TMH in samenwerking met Codarts Rotterdam de tweejarige post-hbo-opleiding aan, die studenten volgen naast hun pabostudie. De opleiding is ontwikkeld om te voldoen aan de behoefte van studenten die veel affiniteit hebben met muziek en dit graag willen vertalen naar muziek in de basisschool. De opleiding is ontstaan uit een ontwikkeltraject dat tot stand is gekomen door de regeling Professionalisering muziekonderwijs pabo. ¹

De opleiding onderscheidt zich door het niveau van musiceren van de studenten én zij leren hun muzikale vaardigheden te vertalen naar praktijksituatie. Studenten ontwikkelen muzikale vaardigheden zoals zingen, spelen, luisteren, bewegen, lezen, noteren, improviseren en componeren.

¹ Fonds voor cultuurparticipatie. Geraadpleegd op 16 juli 2019
<https://www.cultuurparticipatie.nl/subsidies/professionalisering-muziekonderwijs-pabo.html>

De student manifesteert zich zowel in de Thomas More Leergemeenschap als in de praktijk van het basisonderwijs. De situatie op de pabo staat model voor de praktijk waarin de student leert samenwerken met leerkrachten of aankomende leerkrachten basisonderwijs. Iedere vakspecialist is daarbij uniek en de groep is dan ook muzikaal heel divers. Het uitgangspunt is dat ze hun eigen muzikale kwaliteiten verder ontwikkelen en die als uitgangspunt leren nemen voor de beroepspraktijk.

Wij wensen de studenten, werkplekbegeleiders in de praktijk en alle andere betrokkenen veel plezier met het lezen van deze opleidingsgids. Wij hopen met deze gids bij te dragen aan onze missie waarin wij Muziekonderwijs met passie voor kinderen nastreven in de basisschool.

Veel plezier!

De sectie muziek van de Thomas More Hogeschool en alle betrokkenen van Codarts Rotterdam.

DE OPLEIDING VAKSPECIALIST MUZIEK IN BEELD (EN GELUID)

Daphne Sprenkeling directeur van de St.-Jozefbasisschool WSKO geeft aan dat muziek wat haar betreft bijdraagt aan de hele ontwikkeling: het ligt dicht bij je gevoel, sociaal-emotioneel, bezig zijn met leren op een andere manier; naast de focus op de cognitieve vakken is er juist behoefte en focus op de persoonlijkheidsontwikkeling.

1. VISIE DOELEN, UITGANGSPUNTEN EN IDENTITEIT

1.1. Ambitie en visie muziekonderwijs

Ambitie en visie muziekonderwijs voor de toekomst

We zijn een onderwijsgemeenschap van studenten, opleiders, leraren, schoolleiders en onderzoekers. We willen er voor zorgen dat alle leerlingen in Rotterdam en omgeving wereldwijze en eigenzinnige onderwijsprofessionals ontmoeten, die geloof hebben in de muzikaliteit van zichzelf en van ieder kind en dit nooit opgeven, die er met hart & ziel willen zijn voor kinderen. We geloven in kindkracht, groepskracht, leerkracht en teamkracht en bieden een oefenplaats om, door samen opleiden, onderzoeken en professionaliseren, bij te dragen aan een inclusieve samenleving die mens en natuur hoopvolle perspectieven biedt. We bieden studenten een krachtige muzikale leeromgeving die is gebaseerd op vier pijlers.

1. De professionele en muzikale ontwikkeling van studenten staat centraal.

Studenten pendelen tussen theorie en praktijk en ontwikkelen zich zo tot eigenzinnige en wereldwijze leraren die vanuit een eigen visie weten te handelen in de onderwijspraktijk.

We zijn er daarbij van overtuigd dat je alleen een goede leraar kunt worden als je je ook als mens ontwikkelt: persoonlijke en professionele ontwikkeling gaan hand in hand.

Om met hart & ziel te werken in het onderwijs, om de goede dingen te doen, ook in de ogen van de kinderen, moet je verbonden zijn met je persoonlijke drijfveren van zorg & liefde voor kinderen, het vermogen hebben om open te staan voor wat zich aandient, je eigen talenten ontdekken en inzetten en weten wat jezelf en de ander geluk brengt.

Gedurende de opleiding dagen we studenten uit om hun eerder opgedane kennis en ervaringen, hun overtuigingen en

handelingsrepertoire, voortdurend kritisch te onderzoeken en te verrijken en -waar nodig- bij te stellen. We vragen studenten 'het waagstuk van het onderwijs', aan te gaan, de vraag te stellen wat pedagogisch wenselijk is en de dialoog te zoeken, ook als het spannend is. We willen daarbij studenten gericht plaatsen in de praktijk en inspelen op muzikale vragen uit de praktijk van basisscholen die zich willen profileren.

2. Samen één rijke muzikale leeromgeving bieden

We maken geen onderscheid tussen het pabo-curriculum en het stage/werkplekcurriculum maar zien dat als een geïntegreerd geheel. Nog vaak wordt gedacht dat de pabo de theorie verzorgt en de scholen zorgen voor praktijkervaring. Maar zo zien wij dat niet. Voor studenten (leraren-in-opleiding) is er maar één leeromgeving, waarbinnen theorie en praktijk gelijkwaardig zijn. In die leeromgeving worden de expertise vanuit de pabo en expertise vanuit de scholen gebundeld. Als het muziek betreft benutten we de intensieve samenwerking met het conservatorium van Codarts Rotterdam. Samen dragen we verantwoordelijkheid en participeren vanuit verschillende rollen: Werkplekbegeleiders en schoolopleiders uit de basisschoolpraktijk bieden, naast dagelijkse begeleiding van de student in de stage/werkplek, ook theorie, zoals specifieke expertise over hun onderwijsconcept en gehanteerde methodieken. Pabo-opleiders bieden bij theorie ook training van (muzikale) vaardigheden en voorbeeldige onderwijsactiviteiten. Experts van het conservatorium en uit de scholen worden ingezet op de pabo en pabo-opleiders en opleiders in de scholen voeren gezamenlijk onderwijsactiviteiten uit in de scholen. Samen bieden pabo-opleiders, schoolopleiders en werkplekbegeleiders zoveel mogelijk leermogelijkheden en begeleiding van studenten bij professionele ontwikkeling.

3. Leren van muzikale diversiteit

We zijn erop gericht om de horizon van leraren (in opleiding) te verbreden door hen te confronteren met een diversiteit aan muzikale perspectieven en muziekpraktijken. We benutten daarbij de eigenheid van de opleidingsscholen en moedigen studenten aan om pedagogische en didactische uitdagingen aan te gaan in een superdiverse context (leerlingen, ouders en collega's met verschillende achtergronden op het gebied van religie, taal, muziekculturen, etniciteit, opleidingsniveau, stad/regio/internationaal). Onze leeromgeving moet studenten mogelijkheden bieden om wereldwijze en eigenzinnige keuzes te maken en interesses, kwaliteiten en hun muzikale talenten te ontwikkelen die bij hen passen.

We maken onderscheid tussen de specialist en de generalist die zich bekwamen in muziekonderwijs. Ook bieden we muzikale talenten een traject tot Vakspecialist muziek. Studenten ontwikkelen een breed palet aan muzikale beroepsvaardigheden, visie en kennis op het vak. De vakspecialisten en generalisten vormen gemixte groepen, leren samenwerken en delen positieve ervaringen hoe muziekonderwijs gegeven kan worden. We gaan uit van verschillen waarin we samen werken aan muzikale groei. We willen op de pabo de situatie simuleren zoals deze zich ook in de onderwijspraktijk voordoet. We zien een praktijk waarin alle betrokkenen hun muzikale kwaliteiten bundelen en samenwerken zodat iedereen groei doormaakt: studenten, docenten, leerkrachten én van kinderen.

4. Professionals leren samen in onze onderwijsgemeenschap

We benaderen studenten vanaf de eerste dag als professionals die deel uitmaken van onze onderwijsgemeenschap. Dat betekent dat studenten een actieve en zelfverantwoordelijke rol hebben. De generalisten en vakspecialisten zijn fysiek zichtbaar in de leeromgeving en leveren een muzikale bijdrage aan het leerklimaat. Studenten leren muzikale ervaringen uitwisselen en vertalen dit naar open podia, schoolconcert, projectweken. We organiseren actuele masterclasses voor studenten en het werkveld samen. De leergemeenschap bestaat uit pabostudenten, opleidingsdocenten, leerkrachten van basisscholen uit de praktijk en het Rotterdams conservatorium waar intensief mee wordt samengewerkt. Op die manier leiden we studenten op tot zelfstandige en verantwoordelijke professionals, die ook na het behalen van hun bachelordiploma in staat zijn zelf sturing te geven aan hun verdere ontwikkeling en aan ontwikkeling van de onderwijspraktijk.

Deze uitgangspunten voor het samen opleiden van studenten hanteren we ook in de Thomas More Academie (professionalisering van onderwijsprofessionals in de basisscholen) en in het Thomas More Praktijkcentrum (onderzoek lectoraten)

1.2. Doelstellingen en uitgangspunt

De opleiding tot vakspecialist muziek maakt deel uit van het vernieuwingsproject Muziekonderwijs met passie!. Dit project is een samenhangend geheel waarbij we oog hebben voor alle studenten die studeren bij Thomas More Hogeschool.

Uitgangspunt

Het uitgangspunt voor het projectplan 'Muziekonderwijs met passie!' is uitgaan van verschillende kwaliteiten van studenten, docenten, leerkrachten én van kinderen om hun muzikaliteiten te bundelen en samenwerken zodat iedereen groei doormaakt. Het doel is de duurzame verankering van het muziekonderwijs op de Thomas More Hogeschool in samenwerking met Codarts Rotterdam en de basisscholen in Rotterdam en omgeving, waarmee de handelingsbekwaamheid van de afgestudeerden op het gewenste en verbeterde niveau komt en blijft.

We hanteren de volgende doelstellingen:

A. De professionele ontwikkeling van studenten staat centraal

Onderwijspraktijk ontwerpen waarin studenten hun muzikaliteit ontwikkelen waarbij rekening wordt gehouden met verschillen en talenten, waarin studenten worden geplaatst op basisscholen die zich willen profileren op muziek;

Onafhankelijk van tijd en plaats een analoge en digitale leeromgeving creëren waarin studenten de benodigde muzikale kennis en vaardigheden verkrijgen;

Samenhang en samenwerking realiseren tussen het vak muziek en de andere leergebieden zoals Engelse taal, pedagogiek, wereldoriëntatie en kunstzinnige oriëntatie;

B. Samen één rijke leeromgeving bieden

Intensieve samenwerking uitbouwen met het Codarts Rotterdam (conservatorium) en instellingen voor cultuureducatie;

Onderzoek naar de rol die muziek heeft bij het professionaliseren met hart en ziel, samen leren en samenleven in een superdiverse wereldstad;

C. Leren van diversiteit

Onderwijsvormen ontwikkelen waarin studenten in verschillende groepen samenkomen om ervaringen, opgedane muzikale beroepsvaardigheden, visie en kennis te delen;

Curriculum ontwerpen voor de generalist die bij het afronden van de opleiding zich bekwaam genoeg voelt om een krachtige muzikale leeromgeving te creëren voor kinderen waarbij de persoonlijke muzikale kwaliteiten worden ingezet en waarbij samengewerkt wordt met instellingen en andere collega's op de basisschool;

Curriculum ontwerpen voor een tweejarig traject tot Vakspecialist muziek;

D. Professionals leren samen in onze onderwijsgemeenschap

Studenten leveren een muzikale bijdrage aan het leerklimaat bij colleges, symposia, open podia, schoolconcerten en projectweken.

Het organiseren van masterclasses voor studenten en het werkveld waarbij de leergemeenschap bestaat uit pabostudenten, opleidingsdocenten, leerkrachten van basisscholen uit de praktijk en studenten en medewerkers van het Rotterdams conservatorium.

1.3. Identiteit

We baseren ons op de katholieke onderwijs traditie en zijn ons er daarbij van bewust dat die traditie zich voortdurend vernieuwt en dat de dynamiek van een grootstedelijke omgeving van ons vraagt om de traditie telkens met een open blik ter discussie te stellen.

Muzikale bijdragen aan de gemeenschap

We moedigen iedereen aan activiteiten te verrichten die eraan bijdragen dat de Thomas More Leergemeenschap goed functioneert. Het is expliciet de rol van de vakspecialist muziek om te leren ervaren welke rol een specialist kan hebben bij de sfeer van de opleiding, de muziekcultuur, bij feesten en vieringen. De vakspecialist ondervindt ook hoe muziek een bijdrage levert aan een hoopvolle kijk op het leven en aan de toekomst.

1.4 Samenwerking Codarts Rotterdam

De Thomas More Hogeschool werkt sinds enkele jaren nauw samen met Codarts Rotterdam: het conservatorium. Het betreft hier uitwisseling van studenten en docenten. De samenwerking wordt vergemakkelijkt doordat de instituten hemelsbreed een paar honderd meter uit elkaar liggen. De samenwerking betreft vooral:

- Leren in de praktijk en op school:
conservatoriumstudenten van de opleiding Docent muziek en de Bachelor muziek coachen pabostudenten zowel op het conservatorium, op de pabo als in de praktijk;
- Docenten van het conservatorium begeleiden deze processen;
- Instrumentaal onderwijs: conservatoriumstudenten verzorgen individuele instrumentale lessen;
- Peer learning: pabostudenten en conservatoriumstudenten ontwerpen en verzorgen gezamenlijk onderwijs waarbij ze leren samenwerken en elkaars kwaliteiten benutten;
- Inzet van specifieke vakexperts voor meerdere doeleinden: docenten met specifieke muzikale vakkennis en vaardigheden worden ingezet om opleidingsdocenten, werkplekbegeleiders in de praktijk en studenten te scholen;
- Masterclasses: realiseren van masterclasses voor betrokken studenten en het werkveld waarbij specifieke vakexperts van het conservatorium worden ingezet;

- Curriculum versterken: integreren en samenvoegen van delen van elkaars curriculum;
- De TMH en Codarts gaan op drie manieren met elkaar verder samenwerken: bachelor muziekstudenten én studenten van de opleiding Docent muziek.

Vakspecialist muziek Jolijn Doelman in gesprek met Minister 'Ingrid van Engelshoven' van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Deze opleiding heeft mij het zelfvertrouwen gegeven dat ik nodig heb om muziekonderwijs te geven

Inhoud
Begin hoofdstuk
Volgende hoofdstuk

2. OPLEIDINGSPROFIEL

De opleiding tot vakspecialist muziek is een traject dat parallel loopt aan het volgen van de pabo. De student studeert dus zowel aan de pabo als aan de opleiding tot vakspecialist muziek. Het opleidingsprofiel van de pabo sluit aan op de standaarden en bekwaamheidseisen voor het beroep van leraar basisonderwijs. Deze standaarden en eisen staan beschreven in de reguliere pabogidsen. In déze gids gaan we in op de beschrijving van de opleiding tot vakspecialist muziek en hoe deze samenhangt met het reguliere traject tot leerkracht basisonderwijs.

2.1. Post-hbo-opleiding parallel aan bachelor

Thomas More Hogeschool leidt op voor het beroep leraar primair onderwijs en voor een specifieke groep studenten tot vakspecialist muziek. De tweejarige opleiding tot vakspecialist muziek is een post-hbo-opleiding.

Post-hbo-opleiding geregistreerd

De opleiding tot vakspecialist muziek is als post-hbo-opleiding geregistreerd en is een officiële Registeropleiding bij de Stichting Post Hoger Beroeps Onderwijs Nederland (onderdeel CPION). Het is een beschermd predicaat, dat alleen door de SPHBO kan worden verleend. Doel hiervan is om door kwalitatieve toetsing onderscheid aan te brengen in het uitgebreide aanbod aan post-hbo-opleidingen in Nederland. De opleidingen worden getoetst. Na afronding ontvangt de deelnemer bij een voldoende resultaat het diploma. Ook wordt men ingeschreven in het Abituriëntenregister. Dit Landelijk Register is bijvoorbeeld raadpleegbaar voor personeelsfunctionarissen die de getuigschriften van een sollicitant willen verifiëren, voor

beroepsverenigingen die de Permanente Educatiepunten willen bijhouden van hun leden, alsmede voor oud-studenten zelf. Tevens biedt het oud-deelnemers de gelegenheid kopieën van verloren getuigschriften aan te vragen.

Niveau van opleiden en studielast

In samenwerking met het Landelijk Platform Nascholingen (LPNPO) houdt het Netwerk Muziekdocenten Pabo (NMP) de inhouden, de toetsvormen en het programma voor de originele eenjarige opleiding tot vakspecialist muziek actueel. Het niveau en de opzet van die eenjarige opleiding vormt het uitgangspunt voor de tweejarige variant van deze opleiding zoals deze is ontwikkeld door de Thomas More Hogeschool i.s.m. Codarts Rotterdam. Ook de studielast van 250 uren is om en nabij gelijk met de eenjarige variant. De studielast is verdeeld over een tweejarig traject waarbij de student zeer intensief wordt begeleid. Deze verdeling en de begeleiding vergroten de kans op studiesucces en plezier voor studenten om zowel de pabo-opleiding als de opleiding tot vakspecialist muziek binnen de gestelde tijd af te ronden.

2.2 Profiel van de vakspecialist muziek

Een vakspecialist muziek is gespecialiseerd in het vak muziek voor de basisschool en levert een bijdrage aan het creëren en verbeteren van de muziekcultuur.

Om aan de speciale vragen op het gebied van kunst- en cultuureducatie, in het bijzonder muziek, te voldoen, ontwikkelden samenwerkende instellingen van conservatoria en Pabo's in 2005 de post hbo-opleiding 'Vakspecialist Muziek'.

Deze opleiding past binnen de activiteiten om de deskundigheid van leraren te bevorderen en wordt regelmatig geactualiseerd. Tijdens de opleiding is veel aandacht voor zingen, spelen, leidinggeven aan musiceren, luisteren en bewegen. Er zijn basale muziektheorielessen, aandacht voor instrumentale begeleiding, vocaal en instrumentaal samenspel. De opleiding is specifiek gericht op de deelnemer die:

- Affiniteit heeft met kunst en cultuur;
- Muzikaal getalenteerd is;
- Actief muziek beoefent vocaal en instrumentaal;
- Muzikaal-didactische kwaliteiten wil ontwikkelen;
- Gemotiveerd is om muziekles te geven aan alle kinderen in de basisschoolleeftijd.

Breed perspectief

Het muziekonderwijs wordt tijdens de opleiding vanuit een brede kijk op kunst- en cultuureducatie belicht. Studenten raken bekend met de nieuwste muziekmethoden. In de opleiding wordt de meerwaarde van contacten met kunstzinnige instellingen zoals schouwburgen, muziekscholen en muziekgezelschappen belicht. Daarnaast komt het organiseren van schoolconcerten, het instuderen van een musical en het leiding geven aan bijzondere projecten en het opzetten van een schoolkoor of schoolorkest aan de orde. De student wordt als aspirant vakspecialist muziek uitgedaagd om dit in ook daadwerkelijk in praktijk te brengen.

Professionals in de praktijk van muziekonderwijs

Er zijn allerlei professionals die een bijdrage leveren aan het muziekonderwijs in de kunnen basisschool. De leerkracht

basisonderwijs is hierbij een centraal figuur. Daarnaast kunnen gespecialiseerde leerkrachten hen bijstaan en de vakspecialist muziek kan hierbij de aangewezen persoon zijn. Het is primair de taak van de vakspecialist om het muziekonderwijs op wat voor manier dan ook een impuls te geven op de basisschool. Daarnaast kennen we ook de vakleerkrachten. Dit zijn professionals die de opleiding Docent Muziek aan het conservatorium hebben afgerond. Verder kan de interne cultuurcoördinator een rol bij de invulling van kunst en cultuur spelen: de ICC'er. Elke basisschool in Nederland heeft de vrijheid om het kunstonderwijs naar eigen visie en behoefte in te vullen, waarbij in ieder geval het realiseren van de kerndoelen ² het uitgangspunt moet zijn. Muziek maakt daarin deel uit van het leergebied kunstzinnige oriëntatie. In de visie neemt een basisschool ook op welke vakken en personen betrokken zijn bij het realiseren hiervan.

2.3. Competenties van de vakspecialist muziek

Met de vakspecialist muziek heeft de basisschool iemand in huis die gespecialiseerd is in het vak muziek en zo kan bijdragen aan de verbetering van het muzikale klimaat in de school waarbij het gaat om de muziekactiviteiten zingen, spelen, luisteren, bewegen, improviseren, componeren, lezen en noteren. De activiteiten kunnen ook vanuit het perspectief van competenties worden ontwikkeld.

² Stichting Leerplan Ontwikkeling. Geraadpleegd op 16 juli 2019.
<https://slo.nl/sectoren/po/kerndoelen/>

Competentiegericht

De opleiding is competentiegericht opgezet. De benodigde competenties voor de Vakspecialist Muziek zijn de afgelopen jaren ontwikkeld en geactualiseerd. Ze sluiten goed aan bij de huidige methodiek van het vak muziek aan de Pabo waarin het competentiegericht opleiden rondom de muziekactiviteiten ook centraal staat.

Deze post-hbo opleiding Vakspecialist Muziek gaat uit van de zogenaamde doorgroeicompetentie. Dat wil zeggen dat nieuwe kennis en vaardigheden worden geïntegreerd in wat de cursist al kan en weet. Daarom is er een ordening gemaakt vanuit competenties die als bekend worden verondersteld aan het begin van de opleiding en competenties waar de cursist gedurende de opleiding aan werkt. Leidinggeven, kwaliteit verbeteren en toepassen/verwerken komen op verschillende niveaus terug.

Een belangrijk deel van het programma bestaat uit het verbeteren van de instrumentale en vocale musicervaardigheden en het leiding geven aan het gezamenlijk musiceren.

Studentvolgsysteem: overzicht programma

In het digitale student volgsysteem ziet de student het overzicht van alle onderwijsonderdelen, het aantal studiepunten per onderdeel, de toetsing, de toetsvorm, de weging en de periode van toetsing.

Studiepunten

Per collegejaar zijn er 4,5 studiepunten (EC) te behalen. Deze studiepunten zijn per jaar op evenwichtige wijze over drie periodes verdeeld.

Studiebelasting

1 EC staat voor 28 studiebelastingsuren. Deze uren zijn opgebouwd uit contacttijd en zelfstudie. Per periode van tien weken heeft de student gemiddeld 1,5 ec studielast waarin de student gemiddeld 2 uur contacttijd per week heeft en 2 uur zelfstudie. Dit betekent in totaal ongeveer 42 uur studielast per periode.

2.4. Muzikale beroepsvaardigheden

Het trainen van de beroepsvaardigheden om een vakspecialist muziek te worden krijgt gestalte vanuit de gedachte dat ontwikkelen van eigen vaardigheden, theorie en de didactiek de vertaalslag naar de praktijk vormt. De kennisbasis muziek ³ (2018) visualiseert dit in de afbeelding hiernaast: schematische weergave balans eigen vaardigheden, theorie en didactiek met enkele voorbeelden bij het opleiden van leerkrachten.

Beroepsvaardigheden

De specifieke beroepsvaardigheden voor een vakspecialist muziek zijn het gereedschap waarmee leraren hun kennis toegankelijk maken voor de praktijk. Het zijn de technieken die een leraar nodig heeft om in alle beroepsrollen professioneel te handelen. Denk aan leiden en begeleiden van muzikale leerprocessen, begeleiden met behulp van een muziekinstrumenten, toepassen van muziektheorie in de praktijk, observeren, muzieklessen voorbereiden en uitvoeren.

² Tien voor de leraar. Kennisbasis muziek Geraadpleegd op 16 juli 2019. https://www.10voordeleraar.nl/documents/kennisbases_pabo/kennisbasispabo.pdf

Het traject heeft specifieke aandacht voor de muzikale begeleidingsvaardigheden op een instrument en het hanteren van muziektheoretische kennis. Het uitgangspunt voor de opleiding is dat de student zich tijdens de opleiding ontwikkelt en dat wordt ook meegenomen in de beoordeling. Het gaat hierbij om het in gang zetten van een leerproces en dit verder ontwikkelen. De opleiding gaat uit van het principe van een leven lang leren: een student is uiteindelijk competent op het niveau van een vakspecialist muziek. Het zal ook zo zijn dat de student dan nog niet uitontwikkeld is. Wanneer de ontwikkeling zichtbaar en hoorbaar in gang is gezet zal de student zich ook in de praktijk doorontwikkelen in de onderwijspraktijk.

Schematische weergave balans eigen vaardigheden, theorie en didactiek

Bron: Driel van, e.a (2018) Lerarenopleiding kennisbasis en profilering.

10voordeleraar. 67-73. Geraadpleegd op 18 juli 2019 van

<https://www.10voordeleraar.nl>

Trainen van muzikale vaardigheden

Vaardigheden leer je door te doen: oefenen in overzichtelijke situaties, feedback ontvangen, nog een keer doen en dan toepassen in situaties die meer van je vragen. Natuurlijk vraagt dat tijd: om zelfvertrouwen te krijgen, feedback te gebruiken om jezelf te verbeteren en door te blijven gaan tot je het onder de knie hebt.

De beroepsvaardigheden die je nodig hebt als vakspecialist staan ook beschreven in de competenties. De Thomas More Hogeschool en Codarts Rotterdam hebben bij dit

Begeleidingsvaardigheden op gitaar en piano

In de opleiding worden de begeleidingsvaardigheden op niveaus gedoceerd: alle studenten beginnen met het leren bespelen van de gitaar in het eerste jaar. Afhankelijk van het ontwikkelingsniveau zal de cursist in overleg met de docent een eventuele overstap gaan maken naar de piano in het tweede jaar. Dit betekent dat een basaal niveau van het bespelen van de gitaar vereist is om over te stappen naar de piano. Het kan ook zo zijn dat er bepaalde fysieke- of praktische argumenten om te kiezen voor de piano. Ook hier geldt dat de student overlegt met de docent. De niveaubeschrijving van het begeleiden is toegevoegd aan de bijlage van deze gids.

Muziektheorie

In de opleiding worden de toegepaste muziektheoretische vaardigheden op niveaus gedoceerd. Het instapniveau begint met het stimuleren van de beginnende muzikale geletterdheid. Een student wordt ingedeeld bij de volgende niveaugroep wanneer de basis van de muzikale geletterdheid voor wat betreft

maat, ritme en melodie wordt begrepen en wanneer de student dit kan demonstreren met ritmetaal, handzingen en andere vormen van musiceren. Tot slot is er een groep studenten die toewerkt naar een gevorderd niveau zoals dat in deze gids is beschreven. Op elk niveau wordt aandacht besteed aan het noteren en lezen van maat en ritme, melodie en aspecten van harmonie. Omdat de uitwerking in de competentiebeschrijving vanuit het landelijke kader van het Netwerk Muziekdocenten globaal is, voegen we een 'ontwikkelingskader muziektheorie' in de bijlage toe.

Voor de pabo is een landelijke kennisbasis vastgesteld en voor alle verschillende vakken op de pabo is de kennisbasis beschreven. De opleiding tot vakspecialist muziek gaat uit van de nieuwste kennisbasis voor het vak muziek (Van Driel, et al, 2018) én de competentiebeschrijving ⁴ volgens het beschreven opleidingsformat uitgewerkt door het Netwerk Muziekdocenten Pabo.

⁴ Netwerk Muziekdocenten Pabo (NMP). Geraadpleegd op 16 juli 2019.
<https://netwerkmuziekdocentenpabo.nl/e-learning/>

Vakspecialist muziek Margot Stam

"Ik kan met muziek zonder instructie kinderen een taal leren. Kinderen leren dus ook andere dingen zoals woorden, rijmen en ook concentreren plus luisteren naar elkaar. De muziek is mineur, mysterieus en alle muzikale spelelementen zorgen ervoor dat kinderen betrokken zijn."

Inhoud
Begin hoofdstuk
Volgende hoofdstuk

3. OPBOUW OPLEIDING

De opleiding tot vakspecialist muziek aan de pabo duurt twee jaar.

Overzicht opleiding vakspecialist muziek parallel aan pabo

3.1. Vakspecialist muziek parallel aan pabo

De reguliere voltijdstudent begint in het tweede jaar van de pabo aan het eerste jaar van de opleiding vakspecialist muziek. Eventueel kan dit worden voorafgegaan door het voorbereidend jaar. Studenten die de compacte voltijd of deeltijd volgen, beginnen in hun eerste jaar met de tweejarige opleiding tot vakspecialist muziek. De voltijdstudent rondt de opleiding af in het derde jaar van de pabo. Het certificaat wordt pas uitgereikt met het behalen van het diploma leerkracht basisonderwijs. Overigens kan de student alleen deelnemen aan de opleiding wanneer ook de opleiding tot leerkracht basisonderwijs bij de Thomas More Hogeschool wordt gevolgd. Wanneer een student tussentijds stopt met de pabo, wordt deelname aan de vakspecialist muziek beëindigd.

Onderwijsmomenten, betrokkenheid en aanwezigheid

De studenten volgen colleges op de maandagavonden van 18.00-20.00. We onderscheiden verschillende soorten contactmomenten:

Op een reguliere onderwijsavond staat de muziekdidactiek en het ontwikkelen van zangvaardigheden centraal;

Op een begeleidingsavond krijgt de student op eigen niveau gitaar- of pianoles waarbij het gaat om het leren begeleiden van groepen zingende kinderen met behulp van een muziekinstrument;

Tijdens een voorbereiding op de vieringenavond staat het contactmoment in het teken van het intensief oefenen van muziek die wordt uitgevoerd bij Kerst, Pasen, Propedeuse- of diploma-uitreiking;

De open dagen en open avonden zijn onderwijsmomenten

waar intensief wordt gefocust op bepaalde onderdelen van de opleiding;

Op de open onderwijsavond nodigt Thomas More Academie leerkrachten, studenten en vakspecialisten muziek uit om intensief te werken aan een specifiek muzikaal didactisch thema.

Het uitgangspunt voor deelname is dat de student minimaal 80% aanwezig is bij de bijeenkomsten en 90% bij de vieringen en diploma-uitreikingen. De kosten voor de opleiding zijn gratis en daar tegenover staat de afspraak is dat de deelnemende student een enthousiaste, betrokken en muzikale bijdrage levert aan de Thomas More Leergemeenschap en voldoet aan de vereiste aanwezigheid.

Muzikale bijdrage aan de Thomas More Leergemeenschap

De opleiding tot vakspecialist muziek vraagt van de student extra studielast naast de reguliere pabo-studie. Thomas More Hogeschool geeft voltijdstudenten de mogelijkheid om een zogenaamd 'vrij' studiepunt van de reguliere studie in te zetten. Dit studiepunt noemen we 'Thomas More Leergemeenschap', afgekort TML. Het houdt in dat de student een dusdanige bijdrage levert aan de gemeenschap die zich ook direct verhoudt tot de professionele ontwikkeling tot leerkracht. Dit betekent dat de student voor een gedeelte kan worden verlicht van de studielast van de pabo. Meer informatie is te vinden op Canvas.

TML voor voltijdstudenten

Als voltijdstudent heb je recht om je studielast om te zetten in een Thomas More Leergemeenschap punt (TML). Je kunt deze credits verzilveren wanneer je voor minimaal 80% deelneemt

aan de bijeenkomsten, de vieringen, het portfolio inlevert en deelneemt aan de eindpresentatie. Wanneer je voortijdig stopt met de opleiding heb je geen recht op een TML punt. Deze punten worden toegekend door de muziekdocent waar je les van krijgt. Bij hen lever je ook het TML-formulier in dat je downloadt via Canvas.

3.2 Leerlijnen

Binnen die opleiding zijn drie leerlijnen te onderscheiden:

Leerlijn 1 muzikale kennis en vaardigheden;

Leerlijn 2 muziekdidactiek in de breedte;

Leerlijn 3 muziekdidactiek en leerlijnen.

Leerlijn 1: muzikale kennis en vaardigheden

De student ontwikkelt eigen muzikale vaardigheden. De student gaat zingen, spelen op instrumenten en ontwikkelt kennis en vaardigheden voor muziektheorie. De student volgt allerlei activiteiten op eigen niveau en ervaart wat muziek doet. Met de groep wordt muziek beluisterd en er wordt actief geparticipeerd bij koorzang en bandcoaching. De student ontwikkelt begeleidingsvaardigheden voor gitaar of piano.

De student neemt met alle andere studenten deel aan koorzang waar wordt gewerkt aan warming-ups, stemvorming en repertoireopbouw. De student ervaart wekelijks hoe het is om op te gaan in de muziek met anderen samen, waarbij de didactiek van de coach of dirigent de student ook inzichten geeft hoe het zingen naar de praktijk van het basisonderwijs vertaald kan worden.

Het proces van musiceren in een groep wordt geïntensiveerd in het bandcoachingproject studenten worden in groepjes opgedeeld in bandjes. In een tijd van enkele weken ervaren studenten diverse aspecten zoals het werken aan songs, nummers

instuderen, samenwerken, band strak krijgen met een 'vette sound', het beste uit jezelf halen en natuurlijk optreden voor een groot publiek.

Leerlijn 2: muziekdidactiek in de breedte

De tweede leerlijn vertaalt de muziekactiviteiten naar de praktijk waarin de student de rol als toekomstig leerkracht versus vakspecialist muziek wordt beoefend. De student werkt aan vakdidactische competenties en past deze toe. Het gaat erom dat de student in de praktijk leert om kinderen muzikaal in brede zin in aanraking laat komen met onze muzikale wereld. De student ontwikkelt zich op het vlak van het zingen, spelen op instrumenten, luisteren, bewegen, noteren, lezen, improviseren en componeren. Studenten geven muziekonderwijs om kinderen op te voeden met de fantastische wereld die muziek heet en omdat die muzikale wereld zo'n belangrijke rol speelt in onze cultuur en in onze wereld.

De student ontwikkelt zich op het vlak van het zingen, spelen op instrumenten, luisteren, bewegen, noteren, lezen, improviseren en componeren

Leerlijn 3: muziekdidactiek en leerlijnen

De derde leerlijn zal later in de opleiding concreet worden geïntegreerd met leerlijn 1 en 2: muziekdidactiek en leerlijnen. De opleiding besteedt aandacht aan de muzikale ontwikkeling van het kind en studenten bestuderen diverse theorieën over hoe muziekonderwijs gegeven kan worden over een langere periode. De student bestudeert muzikale leerlijnen, ontwikkelt competenties om lessenseries te ontwerpen en leert muziek koppelen aan andere vakken en aan sociaal emotionele ontwikkeling. De student ontwikkelt opvattingen en visie op muziekonderwijs in de basisschool. Ook leert de student samenwerken met collega's om het vak in de basisschool vorm te geven.

3.3 Intake en toelating

Deelname aan de opleiding wordt voorafgegaan door een intake. De student schrijft zich via de website van de Thomas More Hogeschool in voor de intake en wordt daarna uitgenodigd voor de intake. De intake levert een rapportage op die de student opneemt in het portfolio bij de start van de opleiding. Het portfolio wordt toegelicht in hoofdstuk 4 toetsing.

Intake en selectie

Bij de intake wordt gekeken en geluisterd in hoeverre de kandidaat gemotiveerd is, genoeg muzikaal potentieel en attitude heeft om de opleiding in de beschikbare tijd, naast het volgen van de pabo, met succes af te ronden. De beginsituatie wordt in kaart gebracht en een studieplan opgesteld. De student zingt, speelt op instrumenten, reageert op muzikale opdrachten die betrekking hebben op ritme, maat, melodie, harmonie en

muzikale vorm. Aan het einde van elk jaar wordt naar dezelfde perspectieven gekeken en vastgesteld in hoeverre voldoende groei heeft plaatsgevonden. Ter plekke wordt de geschiktheid vastgesteld en met de kandidaat gecommuniceerd.

In het voorbereidend jaar wordt toegewerkt naar het niveau van jaar 1 van de opleiding tot vakspecialist muziek

Eerder verworven competenties

Naar aanleiding van de intake wordt de geschiktheid van de student vastgesteld. Wanneer een student een bachelor heeft behaald bij een conservatorium, een bachelor muziekwetenschappen of een ander vergelijkbaar diploma dan zal worden bekeken voor welke onderdelen vrijstellingen gegeven kunnen worden. Het docententeam en de coördinator zijn beslissingsbevoegd. De eisen zijn uiteindelijk het uitgangspunt voor het vaststellen van vrijstellingen.

Zomercursus muziektheorie

Als bij de intake is vastgesteld dat de student voldoende muzikaal potentieel heeft om toegelaten te worden tot de muziekopleiding, kan wel het advies gegeven worden om deel te nemen aan de zomercursus. Tijdens deze zomercursus leert de student de basis van de muzikale geletterdheid. Dan gaat het specifiek om het zingen, spelen en lezen van noten dat nodig is om te beginnen aan de muziekopleiding Vakspecialist Muziek. De zomercursus is gericht op ritmische vorming, melodische vorming en harmonische vorming.

Eerstejaars voltijdstudenten uit het voorbereidend jaar nemen deel aan koorzang

3.4. Voorbereidend jaar

Eerstejaars pabo voltijdstudenten die graag al in hun eerste jaar aan de slag willen met muziek mogen, als ze de intake succesvol hebben gedaan, deelnemen aan het koor. Ze worden ook gestimuleerd om hun muzikale vaardigheden verder te ontwikkelen.

Dat betekent dat ze gericht onderwijs krijgen op het vlak van het zingen en het spelen gekoppeld aan het opdoen van muzikaal theoretische kennis. Het voorbereidend jaar sluit het studiejaar af met een eindpresentatie. De muzikaal relevante praktijkervaringen die studenten uit het voorbereidend in de stage realiseren, kunnen zij later toevoegen aan hun portfolio. Ter afsluiting van het voorbereidend jaar en ter voorbereiding op het eerste jaar van de muziekopleiding neem je deel aan een eindpresentatie. Je krijgt van de docent hier meer informatie over.

3.5. Eerste jaar

De opleiding begint met het vaststellen van de beginsituatie en het aanleggen van een portfolio. De student stelt een persoonlijk ontwikkelingsplan op waarin staat beschreven aan welke specifieke zaken de student gaat werken in het eerste jaar. Het eerste jaar van de opleiding tot vakspecialist muziek is erop gericht dat studenten competenties ontwikkelen op het vlak van het zingen, spelen, luisteren, lezen, noteren, bewegen, improviseren en componeren. De student gaat direct actief in de praktijk aan de slag met muziek en de student neemt deel aan koorzang, instrumentbegeleiding en andere musiceeractiviteiten. Aan het einde van het eerste jaar levert de student het portfolio met het pop in en wordt de eindpresentatie gegeven. Dit moment fungeert als formatieve toets waarbij de student feedback krijgt waar het tweede jaar aan gewerkt wordt.

3.6. Tweede jaar

Ook in het tweede jaar gaat de student verder met het uitwerken van het portfolio en wordt de verkregen feedback vanuit jaar een verwerkt in het pop voor het tweede jaar.

In het tweede jaar komen dezelfde muziekactiviteiten aan bod waarbij er wordt gewerkt op een ander perspectief en niveau. Het gaat hier met name om het ontwerpen en realiseren van muzikale leerlijnen en lessenseries. Praktijkervaring is de ervaring die de student opdoet met situaties in de basisschoolpraktijk of in simulaties zoals vaardigheidstrainingen en projecten. Aan het einde van het tweede jaar wordt volgens het gegeven format het portfolio ingeleverd en de eindpresentatie gegeven.

3.7. Muziek in de praktijk

Vanaf het eerste jaar gaat de vakspecialist muziek in opleiding actief aan de slag in de praktijk.

Plaats van het vak muziek in de praktijk

In de essentie gaat het erom dat de vakspecialist gaat leren om op welke manier dan ook het vak muziek een impuls te geven in de praktijk. De opleiding heeft opdrachten ontwikkeld die het leren op gang brengt. Het kan daarbij gaan om:

- Stemvorming en inzingen
- Lied aanleren
- Zingen met (karaoke)begeleiding
- Muziekinstrumenten bij een lied
- Ontwerp (mee)speelpartituur en luisterpartituur

- Spelen met bodypercussie
- Kinderen spelen met muzikale tegenstellingen
- Kinderen muziek leren lezen en luisteren
- Muzikant in de klas (eventueel i.s.m. conservatoriumstudent).

De studenten vertalen de stageopdrachten naar de praktijk in hun muzieklessen op de basisschool. De student kan stageopdrachten combineren. Bijvoorbeeld: het aanleren van een lied valt te combineren met hetinzingen. Voor een student geldt dat we verwachten dat er gemiddeld (minimaal) drie muzieklessen per maand gegeven worden in de stageklas. De student heeft een set aan opdrachten gehad die bij het verlaten van de opleiding moet zijn gerealiseerd. Deze opdrachten staan beschreven in de bijlage van deze gids.

Wisselen van groep, samenwerken en expertise delen

Een vakspecialist muziek is een professional die zijn expertise beschikbaar stelt bij collega's in verschillende groepen. Het kan dus ook zijn dat een student stageloopt bij groep 2 en op dezelfde dag tussendoor ook een muziekles geeft bij groep 7. Dit vraagt duidelijke afstemming met de werkplekbegeleider en andere leerkrachten in de school. De student leert op die manier ook in de rol als collega samenwerken en communiceren.

Op sommige scholen werkt ook een vakleerkracht of vakspecialist muziek en we willen aangeven dat het fijn zou zijn als de student ook kennismaakt met hem of haar. Het is voor de student een extra mogelijkheid om vakinhoudelijke kennis en ervaring te delen en op te doen. Wellicht is er zelfs een mogelijkheid om elkaars lessen bij te wonen.

Rol van de werkplekbegeleider in de praktijk

De begeleiding in de praktijk door de werkplekbegeleider is in principe niet anders dan bij de reguliere pabostudent. Het is belangrijk dat de student genoeg ruimte krijgt om muziekonderwijs te verzorgen zodat de benodigde competenties verder ontwikkeld kunnen worden. We gaan ervan uit dat de student gemiddeld minimaal drie muzieklessen per maand. Het is de verantwoordelijkheid van de student zelf om dit volume te realiseren. De werkplekbegeleider geeft feedback op de les, zoals dat bij iedere reguliere les gebeurt. De student neemt het ontwerp van de les, de evaluatie en het bewijsmateriaal uiteindelijk op in het digitale portfolio van de vakspecialist muziek. Het portfolio wordt toegelicht in hoofdstuk 4 toetsing.

Op de opleiding krijgt de student wekelijks college en daar is het resultaat van de muziekles bespreekbaar. Uiteindelijk komt de lesbeschrijving met het bewijsmateriaal, persoonlijke reflectie en feedback van de werkplekbegeleider in het digitale persoonlijke portfolio van de student. De werkplekbegeleiders in de praktijk geven geen aparte beoordeling voor muziek in de praktijk. De muziekdocenten van de pabo beoordelen het portfolio waar diverse muzieklessen zijn beschreven. Het uitgangspunt voor de beoordeling is de uitvoering van stageopdrachten. In paragraaf 6.4 is een overzicht van de opdrachten te vinden. Met het uitvoeren van de stageopdrachten in de praktijk werkt de student toe naar het niveau van de Vakspecialist muziek, met de bijbehorende competenties zoals ze zijn vastgesteld door Post-hbo Registeropleiding Vakspecialist muziek. De competenties zijn onderverdeeld in de muziekactiviteit zingen, spelen op instrumenten, luisteren, bewegen, lezen en noteren.

Waar let een werkplekbegeleider op bij een muziekles?

Het creëren van een rustige en rijke leeromgeving lijkt moeilijk te rijmen met het creëren van een rijk muzikaal klimaat. Een belangrijk kenmerk van het vak muziek is dat het geluid maakt. Voor sommige scholen, leerkrachten en kinderen is dat wennen. Het is de opdracht van een vakspecialist muziek om muzikale expressiviteit bij kinderen op gang te brengen. We hanteren hierbij de volgende indicatoren:

- ***Muziekles stimuleert muzikaal gedrag***

In elke les wordt gezongen en daarnaast gaan kinderen spelen op instrumenten, muziek beluisteren, lezen, noteren, improviseren, componeren en bewegen op muziek;

- ***Elke minuut klinkt muziek***

Effectieve leertijd, vanaf het begin van de les is muzikaal gedrag zichtbaar en hoorbaar;

- ***Instructie kort en bondig***

Eventuele instructie is zeer kort, bevat klare taal en is goed voorbereid (uitgeschreven);

- ***Muziekactiviteiten stimuleren muzikale vaardigheden***

Zoals het gevoel voor puls, maat, ritme, melodie, vorm en harmonie.

Praktijkbezoek

Elke student wordt regulier bezocht volgens de gebruikelijke procedures en wordt begeleid en beoordeeld op alle vlakken, zoals dat voor elke pabostudent van TMH geldt. Daarnaast krijgt de student ook bezoek van een muziekdocent van de Thomas More Hogeschool. De muziekdocenten bezoeken de studenten vanaf hun eerste jaar in de stage. De muziekdocenten maken afspraken met de studenten over de bezoektijden van de muzieklessen. De student communiceert de lesvoorbereiding

twee weken voordat het bezoek plaatsvindt met de muziekdocent van de pabo. De lesvoorbereiding moet worden goedgekeurd voordat de les gegeven wordt.

Portfolio, video en audio

Omdat het portfolio een belangrijk toetsinstrument is voor deze opleiding is het verzamelen van bewijsmateriaal nodig. Dat betekent dat de student video- en geluidsopnames maakt in de praktijk. Vanuit het perspectief van privacy leren we studenten rekening te houden met de eisen die vanuit de praktijk worden gesteld op dit vlak, rekening houdend met de AVG. Het is in ieder geval van belang dat het bij de video-opnames met name gaat om de rol van de vakspecialist zelf. De student brengt zichzelf in beeld. Het gaat hierbij in eerste instantie dus om het in beeld brengen van het leiden van diverse muzikale processen waarbij de houding, gebaren en de eventuele non-verbale en verbale instructie. Beeld- en geluidmateriaal zal alleen worden ingezet voor gebruik binnen de opleiding.

3.8. Samen opleiding ontwerpen en leren

We werken voor de opleiding met een studentenraad en we hanteren een open klimaat van samenwerking waar ruimte is voor inbreng van de studenten en het bespreken van (onderdelen van) de opleiding.

Studentenraad muziek

De uitwerking van de opleiding tot vakspecialist muziek is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de studentenraad van de vakspecialist muziek zelf. Elk jaar is vertegenwoordigd: voorbereidend jaar, eerste jaar en tweede jaar. De studentenraad

wordt geleid door de coördinator van de opleiding met minimaal één opleidingsdocent. De studenten kunnen hun positieve feedback en opbouwende kritiek geven op het ontwerp en de uitvoering van de opleiding. De studentenraad komt minimaal drie keer per studiejaar bijeen.

Opmerkingen/ klachten

Voor klachten/ opmerkingen zijn de pabo-opleiders het eerste aanspreekpunt voor de student. Wanneer de pabo-opleider de klacht/ opmerking niet zelf kan oplossen, dan kan de student terecht bij de coördinator. Wanneer een student een klacht heeft of op- of aanmerkingen wil maken over de procedures, de (stage)begeleiding en/ of de beoordeling, dan kan de student dit per e-mail doorgeven aan de coördinator. De coördinator neemt alle schriftelijke opmerkingen en klachten door met de coördinator nascholing. Schriftelijke klachten/ opmerkingen worden altijd beantwoord.

In hoofdstuk 7 zijn de contactgegevens van pabo-opleiders, projectleider, coördinator en directie.

Inhoud
Begin hoofdstuk
Volgende hoofdstuk

4. TOETSING

Toetsing van de opleiding bestaat uit verschillende onderdelen, te weten: de student legt een portfolio aan. Op digitale wijze wordt aan het einde van elk jaar de persoonlijke groei bijgehouden en zichtbaar. De student sluit elk jaar met twee onderdelen af;

1. Portfolio met uitvoering en beschrijven van ontwikkeling en praktijkopdrachten;
2. Een presentatie met daarin instrumentale, ritmische, melodische en didactische vaardigheden.

Participatie college en gerelateerde activiteiten

Het is voor de opleiding en de vertaalslag naar de stage zeer relevant dat je aanwezig bent en je ook actief manifesteert door je voor te bereiden op colleges en praktijkbezoeken. Ook verwachten we tijdens de colleges dat de je voldoende (minimaal 80%) aanwezig bent, dat je actief musiceert, vragen stelt en je betrokkenheid toont bij de onderwerpen.

4.1. Toetsing portfolio

In het portfolio bewijs je met voorbeelden van jouw handelen in de verschillende muzieklessen in jouw school dat je handelt op het juiste competentieniveau en dat je dat ontwikkeld hebt. Dit kun je onder andere bewijzen met filmpjes die jouw handelen in de muziekles zichtbaar maken, reflecties, lesontwerpen, leerlingen-materiaal, foto's, enz. Per bewijs onderbouw je waarom dit bewijs iets zegt over jouw verworven competenties. Per competentie worden verschillende bewijzen opgenomen, waarbij geldt dat je per competentie één filmpje toont met bewegend beeld en geluid. Je verbindt het bewijs dus met jouw verworven competentie.

Het uitgangspunt bij de toetsing van het portfolio is dat uit dat de beschrijvingen en de bewijsmaterialen blijkt de student muziekonderwijs verzorgt op het niveau van een vakspecialist muziek. Uiteraard vormt de beschrijving van de competenties hierbij het uitgangspunt.

De inhoud van het portfolio heeft de volgende indeling:

- Algemene deel: Curriculum Vitae, persoonlijke gegevens, werkervaringen, aanstellingen, huidige baan, adresgegevens huidige school, behaalde diploma's, etc..
- POP: Persoonlijk ontwikkelingsplan
- Overzicht van de besteding van de studie- en praktijkuren

Persoonlijk ontwikkelplan

Het persoonlijk ontwikkelingsplan is het eigen voorstel waarin je aangeeft welke leerdoelen jezelf hebt gesteld, welke leeractiviteiten je gaat verrichten en welk waarneembaar resultaat je voor de docenten en medestudenten als bewijsmateriaal wilt laten zien. Een pop maak je aan het begin van het jaar. Je stelt deze documenten halverwege de opleiding nog een keer bij. Bij de toets van eind jaar één reflecteer je op de eerste helft van de opleiding en aan het eind van de opleiding volgt je slotreflectie.

Praktijkopdrachten vakspecialist muziek

In bijlage 6.4 van deze gids staat een overzicht van de stageopdrachten die worden uitgevoerd in de praktijk. De onderwerpen zijn gekoppeld aan de verschillende competenties en staan centraal bij de colleges en de vertaalslag naar de praktijk. Aan het begin van de opleiding krijgt de student het format van het portfolio en de opdrachten aangereikt.

Vrij deel

In het vrije deel laat de student de ontwikkeling zien en horen bij de onderdelen muziektheorie, instrumentale vaardigheden, de bijdrages aan de Thomas More Leergemeenschap, zangvaardigheden en de overige muzikale ontplooiing.

4.2. Toetsing instrumentale vaardigheden

Bij het toetsen van de instrumentale begeleidingsvaardigheden laat de student horen dat de begintoon van een instrument kan worden overgenomen van een instrument met de stem. De student richt zich op het correct begeleiden en spelen van akkoorden, melodieën en ritmes. Er vindt ook ontwikkeling plaats vanuit het perspectief van het gelijktijdig begeleidend spelen en zingen. De student ontwikkelt breed repertoire en zich op zowel basisschoolrepertoire, klassiek, wereldmuziek als op popmuziek. Tot slot heeft de student oog en oor voor het artistieke en de algemene presentatie van de muziek.

4.3. Toetsing ritmische en melodische vaardigheden

De vakspecialisten muziek die studeren bij de Thomas More Hogeschool krijgen specifiek onderwijs in ritmische en melodische vorming. In onze visie is de muzikale geletterdheid de basis voor verdere ontwikkeling. Het ontwikkelen van vaardigheden gebeurt muzikaal actief bij diverse activiteiten zoals koorzang, spelen op instrumenten, lezen, noteren en het bewegen op muziek. Bij de toetsing wordt gelet op het correct uitvoeren van ritmes en melodieën met en zonder puls, het zingen van notennamen, het toepassen van ritmetaal en solfa. We verstaan onder solfa een vorm van muziekdidactiek

waarin noten worden gezongen met behulp van notatie. Het wordt toegepast met behulp van do, re, mi, fa, so, la, ti en gecombineerd met handzingsbewegen.

4.4. Toetsing didactische vaardigheden

Aan het einde van jaar één en twee demonstreert de student de ontwikkelde didactische vaardigheden in een gesimuleerde praktijksituatie op de opleiding. Uit de activiteit blijkt dat de student muziekonderwijs verzorgt op het niveau van een vakspecialist muziek. Het betreft in ieder geval zingen én luisteren in combinatie met andere competenties.

Toetsmomenten

Toetsing van de ritmisch, vocale en melodische vaardigheden gebeurt in de colleges. Aan het einde van het collegejaar wordt een toetsmoment ingeroosterd waarin de overige vocale en instrumentale vaardigheden worden gepresenteerd. Ook vindt op dat moment toetsing van de didactische vaardigheden plaats. Het portfolio dient uiterlijk twee weken voor de toetsweek te worden ingeleverd. De specifieke data worden gecommuniceerd via Canvas en vastgesteld via de jaarkalender aan het begin van het studiejaar.

Herkansing toetsonderdelen

Het is voor een student mogelijk om enkele weken later de toets of een gedeelte van de toets te herkansen.

Vakspecialist muziek Rigobert James

Álle kinderen vinden muziek leuk! Dat is wat ik merk. Tijdens de pauze mogen de kinderen muziek opzetten. Ik zie dat ook als een vorm van uiting en kinderen willen dit ook horen van elkaar.

Inhoud
Begin hoofdstuk
Volgende hoofdstuk

5. LITERATUUR

Bronvermelding

- Driel, T., Van Eerden, H., Idema, P.J., Vrolijk, R. (2018) Lerarenopleiding kennisbasis en profilering. 10voordeleraar. 67-73. Geraadpleegd op 18 juli 2019 van <https://www.10voordeleraar.nl>
- R. Vrolijk (2017). Projectplan Muziekonderwijs met passie! Rotterdam: Thomas More Hogeschool

Verplichte boekenlijst

- L. Aussems, R. Vrolijk (2017). Nieuw Geluid (3e druk). Groningen: Noordhoff-uitgevers
- R. Vrolijk (2017). Nieuw Geluid (3e druk). Groningen: Noordhoff-uitgevers
- De student krijgt readers en hand-outs aangereikt

Aanbevolen boekenlijst

- Student abonnement op website en onlinemethode Eigenwijs-digitaal €10,00 voor 1 jaar.

E-learning opleiding vakspecialist muziek

- <https://netwerkmuziekdocentenpabo.nl/e-learning>

Beeldmateriaal

- Nathan Reinds. De foto's zijn genomen tijdens de diplomering van de eerste lichting Vakspecialist muziek op 9 juli 2019 <https://www.nathanreinds.nl/>
- Roeland Vrolijk, omslag pagina 1 en groepsfoto pagina 45

Norad Bos: vakspecialist muziek en loftrompetwinnaar van Méér muziek in de klas

Ik zie bij kinderen dat ze meer durven te presenteren door het zingen, ook doordat je met je lichaam bezig bent en doordat je dat met een groep doet

Inhoud
Begin hoofdstuk
Volgende hoofdstuk

6. APPENDIX

A person with short brown hair, wearing a white shirt, is shown in profile from the chest up, writing on a green chalkboard. The chalkboard has horizontal lines. The person is holding a black marker and has just finished writing the name 'Thomas More' in a cursive script. To the right of the name, the number '70' is written. The top of the image features an orange diagonal banner with a repeating pattern of the word 'TOMORROW' in a stylized, light orange font. The word 'TOMORROW' is oriented diagonally, matching the banner's angle.

Thomas More 70

6.1 Competenties vakspecialist muziek

De opleiding tot vakspecialist muziek gaat uit van competentiegericht onderwijs en de volgende competenties vormen daarbij het uitgangspunt:

- Zingen
- Spelen
- Luisteren
- Bewegen
- Vastleggen, lezen en noteren
- Improviseren en componeren

De beschrijving van de inhoud van de competentie zijn grotendeels afgeleid van de competentiebeschrijving zoals deze landelijk zijn beschreven bij het Netwerk Muziekdocenten Pabo in opdracht van het Landelijk Platform Nascholing Primair Onderwijs. (LPNPO).

In de opleidingspraktijk van de Thomas More Hogeschool kiezen we ervoor om zingen, spelen en luisteren centraal te stellen. Bewegen, vastleggen, lezen en noteren, improviseren en componeren ondersteunen de uitvoering van zingen, spelen en het leren luisteren naar muziek.

Leiding geven, verhogen kwaliteit, verwerking en toepassing

Bij alle competenties wordt gewerkt aan leiding geven, verhogen van de kwaliteit, verdere verwerking en toepassing.

Competentie zingen

<i>zingen</i>	<i>kennis</i>	<i>vaardigheden</i>
Je kunt met behulp van de juiste liedleidgebaren en didactiek groepen kinderen liederen aanleren uit een breed samengesteld liedrepertoire, met aandacht voor expressie, zuiverheid, adem, resonans en articulatie Je kunt op correcte wijze liederen laten uitvoeren met begeleiding op eigen instrument of met karaoke Je bent in staat gevarieerde muzieklessen te componeren waarbij het lied een centrale plaats inneemt Je kunt de didactiek van het handzingen toepassen in de onderwijspraktijk ten behoeve van de melodische ontwikkeling van kinderen	Je kent de relevante pedagogische en didactische muziektheorie voor het efficiënt aanleren van liedjes Je kent de relevante pedagogische en didactische muziektheorie voor leiding geven aan zingende groepen Je kent een gevarieerd repertoire aan inzingoefeningen, relevant voor verschillende groepen Je kent de omvang van de kinderstem, de basisbegrippen van stemvorming en van remediërende werkvormen voor bijvoorbeeld brommers Je kent de mogelijkheden en aandachtspunten van begeleid zingen Je kent de didactiek van het handzingen	Je kunt een nieuw lied op verschillende manieren introduceren, presenteren en effectief aanleren Je beheerst de slagtechniek van verschillende maatsoorten, opmaat en afsluitingen Je hebt zorg voor het verbeteren van de muzikale kwaliteit op het gebied van stemvorming, timing, accuratesse, expressie, zuiverheid, articulatie en resonans Je kunt leiding geven bij begeleid zingen Je kunt het handzingen bij het zingen van liederen toepassen

Competentie spelen

<i>spelen</i>	<i>kennis</i>	<i>vaardigheden</i>
Je kunt kinderen begeleiden bij het (zelf componeren en) uitvoeren van (grafisch) genoteerde klankstukken, liedbegeleidingen en improvisaties	Je kent de van toepassing zijnde terminologie en de principes van de grafische en traditionele toonhoogte- en toonduurnotatie	Je kunt de basisslagtechniek hanteren (twee- en driedelige maatsoorten) en je kunt daarbij opmaten en afsluitingen aangeven
Je kunt aandacht stimuleren voor klankeigenschappen, vorm en betekenis en hebt aandacht voor expressie en een correcte voordracht	Je kent de speelmogelijkheden van kinderen en kent een uitgebreid repertoire van liedbegeleidingen en speelstukken van verschillende moeilijkheidsgraden	Je kunt een grafische partituur en/of meespeelpartituur componeren met aandacht voor klank, vorm en betekenis
Je kunt letten op kwaliteit en daarover communiceren met de kinderen	Je kent verschillende manieren om met bodypercussie klanken voort te brengen	Je kunt bij musicerende kinderen kwaliteitsverhogende suggesties geven en correcties
Je kunt een groep musicerende kinderen ondersteunen met een akkoordbegeleiding	Je kent de basismuziektheorie over toonsoorten en intervallen, akkoorden en drieklanken en de basisprincipes van de harmonieleer	Je kunt eenvoudig speelmateriaal aanpassen aan het niveau van de kinderen de beschikbare (school) instrumenten
Je kunt de didactiek van ritmetaal toepassen in de onderwijspraktijk ten behoeve van de melodische ontwikkeling van kinderen	Je hebt kennis van de klank en speelwijze van het schoolinstrumentarium	Je kunt eenvoudige improvisatievormen voorbereiden en met de kinderen uitvoeren
	Je kent de didactiek van ritmetaal	Je kunt bodypercussie toepassen als instrument
		Je beheerst de techniek van het bespelen van een akkoordinstrument
		Je beheerst een techniek van ritmetaal kunt deze toepassen bij ritmes.

Competentie luisteren

<i>luisteren</i>	<i>kennis</i>	<i>vaardigheden</i>
Je kunt een groep kinderen geconcentreerd naar muziek van anderen of van zichzelf laten luisteren	Je kent de in de methodes voor basisonderwijs gebruikte muziekterminologie ten aanzien van klank, vorm en betekenis	Je kunt de (in de methode) vermelde klank-, vorm- en betekenisaspecten van de beluisterde muziek herkennen
Je kunt een groep actief en geconcentreerd naar muziek laten luisteren met behulp van luisteropdrachten, spelvormen, musiceervormen en/ of bewegingsactiviteiten waarbij de kinderen hun waarnemingen met beweging, taal of tekens demonstreren	Je kent verschillende voorbereidende, begeleidende en evaluerende werkvormen om kinderen naar muziek te laten luisteren	Je kunt bij zelfgekozen muziek voorbereidende begeleidende en evaluerende werkvormen componeren rondom klank, vorm en betekenis
Je kunt diverse situaties van receptieve kunstbeoefening voor kinderen creëren waarbij ze luisterend met muziek in aanraking komen en kunt daarvoor voorbereidende en evaluerende lessen en lessenseries componeren	Je kent manieren om adequate luister- en activeringsopdrachten te bedenken bij muziek en weet effectieve keuzes te maken uit verschillende werkvormen	Je kunt werkvormen ontwerpen met een opbouw van begrijpen naar creëren (Bloom)
Je kunt schoolconcerten in en buiten school selecteren en organiseren	Je hebt kennis diverse muziekgenres en –stijlen	Je kunt een keuze maken uit het regionale of landelijke receptieve aanbod en schoolconcerten didactisch voorbereiden
	Je kent het relevante culturele aanbod in de regio	
	Je hebt een verzameling aangelegd met methodische materialen en verschillende bronnen van bruikbaar luistermateriaal	

Competentie bewegen

<i>bewegen</i>	<i>kennis</i>	<i>vaardigheden</i>
Je kunt kinderen inspireren bij het uitvoeren van exploratieve bewegingsopdrachten rondom klank, vorm en betekenis Je kunt kinderen stimuleren in het bedenken van bewegingen die in relatie staan tot de muziek Je kunt het muzikale beleavings- en bewustwordingsproces van kinderen stimuleren door beweging te integreren in andere muzikale domeinen (zingen, spelen, luisteren en vastleggen) Je kunt gebruik maken van diverse muzikale werkvormen en activiteiten om kinderen geconcentreerd en expressief te laten bewegen op muziek	Je kent het KVB-model en de relatie tussen dit model en bewegingsopdrachten Je kent de manieren waarop je de bewegingen van de kinderen kan laten aansluiten op de motorische ontwikkeling van hun levensfase Je kent de danselementen tijd, kracht en ruimte en weet deze in relatie te brengen tot fysieke keuzes bij een gegeven muziekstuk Je kent de didactiek om kinderen door middel van beweging bewust te laten worden van muzikale aspecten Je bent je bewust van non-verbale didactiek (embodied knowledge)	Je kunt beweging inzetten als middel om kinderen muziek en muzikale aspecten te laten ervaren Je kunt zelf het goede voorbeeld geven en je eigen bewegingen variëren in tijd, kracht en ruimte Je kunt de elementen tijd, kracht en ruimte inzetten om de kwaliteit van bewegen te verhogen Je kunt je eigen muziekinstrument inzetten bij bewegingsactiviteiten voor kinderen op muziek Je kunt leiding geven aan exploratieve werkvormen Je kunt de non-verbale didactiek toepassen Je kunt muziek uit verschillende culturen en cultuurperiodes inzetten bij de bewegingslessen

Competentie vastleggen, lezen en noteren

vastleggen, lezen en noteren	kennis	vaardigheden
Je kunt kinderen begeleiden in een creatief muzikaal proces waarbij zij uiteindelijk komen tot eigen creaties met behulp van zowel grafische als traditionele notatie. Je kunt grafische en traditionele notatievormen spelend, luisterend en reflecterend op een effectieve en efficiënte manier inzetten om kinderen vaardigheden en inzicht te laten verkrijgen in de taal van de muziek	Je kent de didactische toepassings- en gebruiksmogelijkheden van grafische en traditionele muzieknotatie Je kent verschillende opvattingen over het gebruik van muzieknotatie op de basisschool Je hebt kennis van creatieve processen Je kent de basisprincipes van de akkoorden en de harmonieleer	Je kunt grafische en traditionele notatie in een leerlijn aanbieden Je kunt zelf grafische en traditionele notatie lezen en noteren Je kunt leerlijnen toepassen in verschillende werkvormen Je kunt leerlingen stimuleren om met behulp van notatie eigen muziek te componeren Je kunt muziek vastleggen en opnemen ten behoeve van de kwaliteitsverbetering van het musiceerproces. Je kunt muziekhard- en software hanteren Je kunt eenvoudige liedbewerkingen schrijven voor verschillende niveaus in de basisschool

6.2. Ontwikkelingskader muziektheorie

Dit ontwikkelingskader schetst een perspectief waartoe een vakspecialist muziek zich kan richten bij het ontwikkelen van muziektheoretische kennis:

1. *Notatie*

- Kennis en vaardigheden van de tegenwoordig gangbare muzieknnotatie: G-sleutel; F-sleutel; octaafnamen; stamtonen; afgeleide tonen; voortekens; vaste voortekens; toevallige voortekens; notenwaarden; rusttekens; octaiveringstekens; de gebruikelijke herhalings- en afkortingstekens.

2. *Intervallen*

- Kennis en vaardigheden van hoofdnamen; vergroting en verkleining; consonant, dissonant; intervallen; intervalgrootte tot en met octaaf.
- Berekening van intervallen op verschillende manieren: benoemen (herkennen), construeren op en onder een gegeven noot in G- en F-sleutel, ook tussen twee balken met G- en F-sleutel (pianosysteem).

3. *Toonladders en toonreeksen*

- Kennis en vaardigheden van majeur, drie vormen van mineur en de chromatische toonladder als opvulling van majeur of mineur; kwintencirkel; leidtoon; parallelle en gelijknamige toonladders; de pentatonische toonladder.
- Berekening van toonladders op verschillende manieren: benoemen en construeren met gebruikmaking van vaste en/ of toevallige voortekens, in G- en F-sleutel; ook toonsoort vaststellen van een liedfragment.

4. Drieklanken

- Kennis en vaardigheden van drieklanken: groot en klein, in grondligging.
- Berekening van drieklanken op verschillende manieren: in grondligging, in G- en F-sleutel en de combinatie daarvan.

5. Vierklanken

- Kennis en vaardigheden van het dominant septiemakkoord in grondligging en van het groot en klein septiemakkoord in grondligging.
- N.a.v akkoordsymbolen de opbouw van akkoorden benoemen van het dominant- septiemakkoord in grondligging in een gegeven majeur of mineur toonsoort.

6. Tonaliteit en harmonie

- Kennis en vaardigheden van de drie hoofdfuncties (tonica, dominant en subdominant) en I, VI, IV V sequens.

7. Maat en ritme

- Kennis en vaardigheden van de gangbare maatsoorten; het noteren van ritmische figuren in betreffende maatsoorten. Begrippen: hoofdaccent, nevenaccent, opmaat, syncope, swing en even (recht) en trioel.

8. Terminologie

- Kennis van de meest gangbare termen en tekens betreffende tempo, dynamiek, articulatie en frasering.

9. Instrumenten

- Bekendheid met school-instrumentarium en hoe de instrumenten kunnen worden vertaald naar een arrangement voor de doelgroep.

6.3. Begeleiden op gitaar of piano

Gitaar niveau 1

Doelstellingen

- Beheersen van de allereerste basisbeginselen van het gitaarspel: houding, techniek van hand en vingers
- Beheersen van de basisakkoorden: D, G, A7 en C (open akkoorden)
- Beheersen van een maatspel
- Spelen van de begintoon van een lied
- Akkoordschema's spelen op de gitaar van liedbundels
- Het spelen en toepassen van de behandelde stof
- De gitaar gebruiken als begeleidingsinstrument in (eventueel gesimuleerde) lessituaties

Toegepaste kennis en vaardigheden

- Lezen van de melodie en het spelen van de begintoon van de melodie op gitaar
- Akkoorddiagrammen van D, G, A7 en C kunnen lezen
- Tempo kunnen bepalen van een lied

Toetsinhoud

- Het voorzingen en spelen van kinderliederen uit en muziekstuk naar eigen keuze
- Lieder worden voorbereid waarin de basisakkoorden aanwezig zijn
- Repertoire: kinderliederen jonge kind en oude kind, popmuziek en liederen naar keuze

Criteria

- Vloeiend overpakken van akkoorden
- Vertaling akkoordschema naar gitaarspel
- Voordracht speelstukken, continuïteit, tempo, inleving in de sfeer van het lied
- Duidelijke, steady begeleiding

Gitaar niveau 2

Doelstellingen

- Beheersen van de basisakkoorden: E, Em, D, G, A7, C (open akkoorden)
- Beheersen van een basis slag
- Spelen van de begintonen van een lied
- Akkoordschema's spelen op de gitaar van liedbundels
- Het spelen en toepassen van de behandelde stof
- De gitaar gebruiken als begeleidingsinstrument in (eventueel gesimuleerde) lessituaties

Toegepaste kennis en vaardigheden

- Lezen van de melodie en het spelen van de begintonen van de melodie op gitaar
- Akkoorddiagrammen kunnen lezen
- Ritme van slagjes kunnen lezen en spelen
- Tempo kunnen bepalen van een lied

Toetsinhoud

- Het voorzingen en spelen van kinderliederen uit en muziekstuk naar eigen keuze
- Lieder worden voorbereid waarin diverse basisakkoorden aanwezig zijn
- Repertoire: kinderliederen jonge kind en oude kind, popmuziek en liederen naar keuz

Criteria

- Vloeiend overpakken van akkoorden
- Vertaling akkoordschema naar gitaarspel
- Voordracht speelstukken, continuïteit, tempo, inleving in de sfeer van het lied
- Duidelijke, steady begeleiding

Gitaar niveau 3

Doelstellingen

- Beheersen van de basisbeginselen van het gitaarspel
- Beheersen van alle basisakkoorden (open akkoorden) en barré-akkoorden
- Beheersen van basis slagjes en tokkels
- Spelen van de melodie van een lied
- Akkoordschema's spelen op de gitaar
- Het spelen én toepassen van de behandelde stof
- De gitaar gebruiken als begeleidingsinstrument in diverse lessituaties

Toegepaste kennis en vaardigheden

- Bepalen van de toonsoort van het lied
- Akkoorden kennen en bepalen welke akkoorden in het lied aanwezig zijn
- I, IV en V-structuur herkennen in een lied
- Lezen van de melodie en het spelen van de begintonen van de melodie op gitaar
- Akkoorddiagrammen kunnen lezen
- Ritme van slagjes kunnen lezen en spelen
- Tempo kunnen bepalen van een lied

Toetsinhoud

- Het voorzingen en spelen van kinderliederen uit liedbundels en popstukken naar eigen keuze. Bij de nummers moeten verschillende manieren van aanslaan worden gebruikt: tokkelstuk, slagstuk, combinatie of naar eigen keuze.
- Lieder uitvoeren waarin de doelstellingen zoals hierboven aangegeven aanwezig zijn en samengesteld naar goedbevinding van de docent
- Repertoire: kinderliederen jonge en oudere kind, popstukken en liederen naar keuze

Criteria

- Vloeiend overpakken van akkoorden.
- Beheersing constante slag en tokkel.
- Vertaling akkoordschema naar gitaarspel, inclusief septiemakkoorden.
- Voordracht speelstukken, continuïteit, tempo, inleving in de sfeer van het lied.
- Duidelijke, steady begeleiding.

Begeleiden aan de piano

Doelstellingen

- De piano is een krachtig hulpmiddel bij facetten van het vak Vakspecialist muziek;
- Met elementaire techniek kan je al diverse, fantasievolle en schilderende begeleidingen maken.
- Muziektheorie wordt inzichtelijker op het klavier; de piano is een belangrijk hulpmiddel om je harmonische gehoor te trainen.
- Toetsvaardigheid om snel nieuwe partituren te verkennen en partijen in te spelen in notatieprogramma's op de computer.

Toegepaste kennis en vaardigheden

- Gezonde, juiste techniek en houding; economische studeervaardigheid.
- Melodiespel.
- Standaard akkoordschema's (tenminste: I – IV – V – I in majeur en mineur t/m 3 tot 5 voortekens). Omkeringen, neventrappen, tussendominanten.
- Septiemakkoorden beluisteren, spelen en herkennen.
- Arrangeren en begeleiden van kinderliedjes in diverse sferen en stijlen. Transponeren.
- Activiteiten: Training. Bedenken van passende, sfeerversterkende begeleidingen. Spelen en zingen tegelijk. Harmoniseren van liedjes

Toetsinhoud

- Je speelt eigen tekst-illustratieve arrangementen bij twee liedjes voor de groep;
- Je speelt de begintonen en kan een melodie spelen van een lied;
- Je speelt uit je hoofd, foutloos en vloeiend, en in balans met de stem;
- Bij één liedje begeleid je jezelf, bij één liedje een andere zanger.

Criteria

- Techniek, routine, balans, presentatie.
- Vloeiend overpakken van akkoorden.
- Vertaling akkoordschema naar piano, inclusief septiemakkoorden.
- Voordracht speelstukken, continuïteit, tempo, inleving in de sfeer van het lied.
- Duidelijke, steady begeleiding.

6.4. Praktijkopdrachten vakspecialist muziek

De activiteitenindeling van zingen tot en met bewegen is vastgelegd in het landelijke kader zoals beschreven door het Netwerk Muziekdocenten Pabo. De studenten van de Thomas More Hogeschool leren dat het logisch is om domeinen met elkaar te combineren. We denken hierbij aan het zingen van een lied waarbij bewogen wordt en notatie wordt gelezen, eventueel kan dit worden ondersteund door het bespelen van een instrument. Op die manier zien we in deze activiteit al domeinen terug. Het koppelen van activiteiten geldt met name voor het domein luisteren. Als kinderen luisteren doen ze dit actief en dat betekent dat actief bezig zijn tijdens het luisteren door de andere activiteiten zoals het lezen, bewegen, noteren en ook zingen en spelen op instrumenten.

De praktijkopdrachten met een * zijn verplicht om voor te bereiden en in de praktijk uit te voeren. We bieden als opleiding ook de mogelijkheid voor een praktijksimulatie en dat betekent dat je tijdens de colleges ook praktijkopdrachten uit kan voeren en uitproberen op elkaar. De facultatieve opdrachten, zonder *, die je uitkiest en uitvoert beschrijf je in je portfolio.

Praktijkopdrachten competentie zingen

- Inzingen en warming-up*
- Liederan aanleren bij het jonge en het oudere kind*
- Vocal leadership in de praktijk van het basisonderwijs
- Stembvorming*
- Meerstemmig zingen

Praktijkopdrachten competentie spelen

- Ontwerp meespeelpartituur*
- Liedbegeleiding met schoolinstrumenten*
- Geef een concert
- Analyseer een liedbewerking

Praktijkopdrachten competentie luisteren

- Van analytisch naar associatief luisteren*
- Grafische partituur*
- Muzikant in de klas

Praktijkopdrachten competentie lezen en noteren

- Bouwstenen gekoppeld aan liederen*
- Luisterend volgen (van traditionele notatie)*
- Bewerk een lied

Praktijkopdrachten competentie bewegen

- Lied en bewegen*
- Muzikale tegenstellingen*
- Vorm en dans

Praktijkopdrachten competentie improviseren en componeren

- Hoorspel
- Improviseren met de groep (spelen/zingen)*
- Componeren (creatieve proces)*

Lessenseries

- Ontwikkel en realiseer een lessenserie die samenhang laat zien, waarbij het minimaal gaat om 4 aaneengesloten muzieklessen voor een groep. Zorg in het ontwerp voor een divers aanbod v.w.b. de competenties, waarbij duidelijk sprake is van muzikale verbreding of verdieping. Je kunt werken met een thema. In de uitwerking van de lessenserie mag je gebruikmaken van eerder ontworpen lessen.

Inhoud
Begin hoofdstuk
Volgende hoofdstuk

7. CONTACTGEGEVENS

Thomas More
Hogeschool

Thomas More Hogeschool

Stationssingel 80
3033 HJ Rotterdam

010-4657066

info@thomasmorehs.nl

Codarts Rotterdam

Kruisplein 26
3012 CC Rotterdam
www.codarts.nl
T: 010-2171059

Bandcoach

Annika Boxhoorn
aboxhoorn@codarts.nl
06 22020864

Teamleider opleiding vakspecialist muziek

Peter Vet
p.vet@thomasmorehs.nl
Mobiel 06 12085166

Opleidingsdocenten muziek

Danielle van der Bas
d.vanderbas@thomasmorehs.nl
Mobiel 06 10422358

Stephanie Kos

s.kos@thomasmorehs.nl
Mobiel 06 28919574

Opleidingsdocent muziek en projectleider

Roeland Vrolijk
ro.vrolijk@thomasmorehs.nl
Mobiel 06 51999147

Praktijkbureau Thomas More Hogeschool

Praktijkbureau@thomasmorehs.nl
Telefoon 010 465 7066

Illustratieverantwoording

Foto's van studenten en
medewerkers van de Thomas
More Hogeschool

Roeland Vrolijk,
pagina:

Nathan Reid Photography,
pagina:

BESTUREN

VOLG ONS

010 465 7066
info@thomasmorehs.nl
www.thomasmorehs.nl

Thomas More Opleidingsschool
Stationssingel 80
3033 HJ Rotterdam